

in slagorde voor den *kraton*. De troepen landden aan den westwal, beneden den *kraton*; men zag veelal van de huizen en prauwen witte vlaggen waaijen, doch weinig volks. Men zoude juist met den aanval beginnen, toen de *Pangerang Ady de Patti moeda*, jongste broeder des Sultans, aan boord van den Opperbevelhebber eenen brief overhandigde, door welchen de Sultan *Mahmoed Badaroedien* zich geheel onderwierp, en, als eene laatste gunst, andermaal het verzoek deed, om als een gewoon burger te *Palembang* te mogen blijven vertoeven.

De bevelen van het Nederlandsche gouvernement waren te stellig, dan dat de Opperbevelhebber tot dat verzoek zoude hebben kunnen toetreden. Men gaf den Sultan dan ook, door zijnen teruggezonden wordenden jongsten broeder, ten laatste te kennen, dat men wel aan zachte boven strenge middelen de voorkeur willende geven, in afwachting van een definitief antwoord, den aanval nog eenige oogenblikken zoude staken.

Een geheel onderwerpend antwoord werd den Opperbevelhebber teruggebracht. Alleen verzocht de Sultan eenige dagen, om zich tot zijn vertrek te kunnen gereed maken. Dit werd hem toegestaan.

De troepen rukten weder naar boord, doch hielden zich echter, zoo mede de schepen, den ganschen nacht in gereedheid; daar het niet raadzaam was zich geheel en al op eenen man als dezen Sultan, voornamelijk in zijnen toenmaligen toestand, te verlaten. Daags daarop ontruimde deze, met zijn gevolg, de beide kratons, om een bijzonder huis, waartoe de Opperbevelhebber verlof verleend had, in afwachting van zijne inscheeping, te gaan bewonen. De troepen namen bezit van de sterkte en de Hollandsche vlag werd geheschen. Nog dienzelven avond vertrokken de Luitenant-Kolonel *Taets van Amerongen* en de 1^e Luitenant der Koninklijke Marine *Koopman*, met de Schoener *Calipso* naar *Batavia*, om aan Z. E. den Gouverneur-Generaal depêches omtrent deze belangrijke gebeurtenissen over te brengen.

In minder dan vijftig dagen was deze roemvolle togt voleindigd, niettegenstaande de moeilijkheden waarmede men te worstelen had gehad, om een zoo groot aantal, en daaronder zulke aanzienlijke schepen, over banken en door nauwelijks bevaarbare engten te voeren. Moeilijkheden, welke alleen door de standvastigheid van den Bevelvoerder en de volharding, ijver en moed van Hollands land- en zeemagt overwonnen konden worden. Deze togt was te belangrijker, daar deze overwinning de rust der Nederlandsche bezittingen in Indië waarborgde en voornamelijk voor de veiligheid van deszelfs handel onberekenbaar was.

(Het vervolg en slot in het volgend nummer.)

KRIJGSKUNDIGE AANTEKENINGEN,

OMTRENT DE STERKTE DER RUSSISCHE LEGERS IN DE VERSCHILLENDE OORLOGEN SEDERT 1806.

Er bestaat wellicht geene Mogendheid in Europa, over welkers strijdkrachten de meeningen meer verschillen, dan over die van

Rusland; van daar dan ook de verschillende gevoelens omtrent den invloed, welke dat magtige, en in evenredigheid met andere, zoo verbazend groote rijk, op het staatkundig evenwigt van Europa uitoefent. Voor den militair, die niet slechts als werktuig in de hand eens Veldheers wil dienen, maar zich met zijne geestvermogens in het gebied der, zijnen stand passende en nuttige, bespiegelingen wil treden, kan het niet onverschillig zijn, eenen maatstaf te bezitten, waarop hij zijne beoordeeling, omtrent de grootte der strijdkrachten van elke mogendheid, kan afmeten. Hierdoor toch alleen wordt hij in staat gesteld, door het gebied der illusien en hersenschimmen heen, en deze ontwijkende, helder den stand van zaken in te zien, en verkrijgt daardoor eenige vaste en bekende opgaven, voor zijne waarschijnlijkheid en kansrekening ter beoordeeling der verwacht wordende uitkomsten.

De beste en zekerste bron, ter nazoeeking om eenen zoodanigen maatstaf zamen te stellen, is de krijgskundige geschiedenis. Ook deze heeft *Spectator* gediend, ter verzameling der volgende aantekeningen, omtrent de sterkte der Russische legers in de verschillende tijdperken der nieuwere krijgsgeschiedenis; — welke, zoo hij vertrouwt, zijne lezers in staat zullen stellen, hun oordeel over het hierboven bedoelde onderwerp eenigzins te vestigen.

In de jaren 1806 en 1807 was het Russische leger, dat destijds met het Pruisische leger vereenigd moest werken, tegen de strijdkrachten, welke *Napoleon* vijandig tegen het laatstgenoemde rijk in Duitschland vereenigd had, ongeveer 150,000 man sterk. Verscheidene Deutsche officieren, welke in dat tijdperk in de legers van Keizer *Alexander* dienden, verzekerden, dat Rusland toen niet meer, zonder zich uit te putten, dan hoogstens 250,000 man in het veld konde brengen.

Naar de opgave van *Boutourlin*, toenmaals adjudant van Keizer *Alexander*, was in het jaar 1812 de sterkte der legers, welke die van Keizer *Napoleon* tegen gesteld werden, 316,000 man; namelijk: die in de eerste linie 217,000 en die in de tweede linie, bestaande hoofdzakelijk in de verschillende bijeengetrokkene garnizoenen, 35,000 man. Het leger, dat uit Moldavie naar het Noorden marcheerde, berekende men op 50,000 en eindelijk het korps, dat uit Finland kwam afzakken, op 14,000 man. Bij het overzicht dezer sterkte neme men echter in aanmerking, dat het, in die oogenblikken, het *onafhankelijk* bestaan van het Russische rijk gold!

Toen het Russische leger in januarij 1813 de Niemen overtrok, om in het Hertogdom Warschau en in Pruissen het overschot van het Fransche leger te vervolgen, was hetzelfde, volgens de opgaven van den Luitenant-Kolonel *Plotko*, welke bij den generalen staf van het eerstgenoemde leger diende, 111,936 man sterk, waaronder begrepen waren 17,455 kozakken in 72 regimenten verdeeld.

Op den 1sten Mei, van bovengemeld jaar, berekende men de sterkte der Russische troepen in Duitschland op 166,003 man, waaronder gerekend was het reserve leger, hetwelk zich in het Hertogdom Warschau vormde en hetwelk 50,060 man telde. Deze laatsten kwamen eerst vier maanden later in het veld.

Op den 10en Augustus, van datzelfde jaar, beliep het aantal

Russische troepen van het mobiele leger 193,298 man. Het korps troepen, bestemd om eenige vestingen, welke nog door de fransche troepen bezet waren, in te sluiten, was 56,000 man sterk; deze troepen waren echter grootendeels zamengesteld uit militie en nieuwelijks geworven en gepreste soldaten. Bij deze strijdkrachten het reserve leger, onder het bevel van den Generaal *Benningsen*, tellende, bedroegen zij te zamen 249,298 man.

Doch wat was dit in tegenoverstelling der sterkte van het Pruisische leger, in datzelfde tijdstip? Het eerste, met eene bevolking van 48 millioenen bewoners, bedroeg 249,298; — het laatste, met een weinig meer dan 5 millioenen inwoners, beliep 230,000 man. En wat zijn deze beide nog in vergelijking der strijdkrachten, welke Holland in dit oogenblik op de been heeft?

De sterkte van het Russische leger, hetwelk op den 1en Januarij 1814 Frankrijk introk, was 141,000 man. Hetzelve kreeg gedurende den veldtog ongeveer 15,000 man versterking, en het bedroeg op den 1en April van datzelfde jaar effectief onder de wapenen 120,000 man; waarbij men nog een korps troepen ter sterkte van 30,000 man moet voegen, hetwelk voor Hamburg stond.

Het leger, hetwelk in den laatsten oorlog met Turkije dat land was ingetrokken, bedroeg ongeveer 158,000 man.

De sterkte van het leger, hetwelk Rusland in den laatsten oorlog tegen Polen heeft aangewend, heeft nimmer de 200,000 man te boven gegaan. Na de inneming van *Warschau* bedroeg de effectieve sterkte der troepen, onder het opper-bevel van Prins *Paskéwitsch*, 90,000 man.

Deze geschiedkundige opmerkingen slaan zeer goed, en zijn evenredig met de opgave der sterkte van het tegenwoordig Russisch mobiele leger. Voor zooverre wij die opgaven hebben kunnen opsporen, is hetzelve tegenwoordig als volgt ingedeeld:

De infanterie, de lijfwacht daarbij gerekend, vormt 30 *divisiën*, elk van 6 regimenten; — de regimenten van 2 veld-bataillons. De *divisiën* lijfwachten zijn echter uit slechts 4 regimenten, doch elk regiment uit 3 veld-bataillons te zamen gesteld.

Van deze 30 *divisiën* infanterie, zijn er 5 bestendig bestemd voor de bezetting van eenige gewesten, te weten: 2 in het Caucasische; 2 in Finland; en 1 in Siberien. De 25 overige *divisiën* vormen 5 korpsen infanterie.

Een compleet bataillon infanterie moet 1000 man sterk zijn; zelden gaat het echter, uitgenomen die der lijfwachten, de 600 man te boven; zoodat de sterkte eener *divisie* kan gebragt worden op 7,200 man; derhalve geven de 25 divisien 180,000 man.

De kavallerie, de lijfwacht te paard medegerekend, bedraagt ongeveer 58,000 »

De reguliere kozakken 25,000 »

De artillerie, welke in het Russische leger, in evenredigheid tot de andere troepen, zeer sterk is, kan met de pontonniers en genie troepen berekend worden op 40,000 »

Zoodat de totale sterkte ongeveer bedraagt 303,000 man.

De Poolse troepen kan men voor als nog niet in deze sterkte berekenen.

Men wil echter, dat, ingeval van eenen oorlog met Frankrijk, de totale sterkte van het Russische leger, door vrijwillige werping en aanbiedingen, benevens de ongeregelde troepen, in korten tijd op 450 à 500,000 man zouden kunnen gebragt worden; waarvan men er echter hoogstens 225,000 man aan den Rijn zoude kunnen brengen, om Polen en de Turksche grenzen niet te ontblooten.

I E T S

OVER DE KENNIS EN HET GEBRUIK DER VUURWAPENEN, EN VOORNAMELIJK VAN HET KLEIN GEWEER.

Derde Gedeelte.

Bij de leiding van het theoretische en practische onderwijs, in het doelmatigst gebruik van het klein geweer, is bijzonder ter lezing aanbevelenswaardig: de *Handleiding tot het gebruik van het schietgeweer bij het schijfschieten en in het veld. Voorafgegaan door een geschiedkundig overzicht*, door C. A. GEISWEIT VAN DER NETTEN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Kolonel der Kavallerie enz.; (1) een man die door zijne krijgskundige werken met zoo veel onderscheiding bij het Nederlandsche leger bekend is, en aan wien onze Kavallerie in het bijzonder zoo veel te danken heeft. Voornamelijk bevelen wij, tot uitbreiding van ons betoog in dezen, de *derde afdeeling* van dit hoogst nuttig werkje aan; — namelijk *over de oorzaken, welke de uitwerking van het schietgeweer verminderen, en de middelen tot verbetering*. Uit het 2e hoofddeel dezer afdeeling (bladz. 103) nemen wij de volgende zinsnede ter voorafgaande overweging over:

» Kan het voordeel der bekwaamheid in het doeltreffen geen twijfel onderhevig worden geacht, zoo is ook elk middel, wat meer of min het verwerven daarvan bevorderen kan, allezins overweging waardig."

» De strijdkracht eens Rijks berust hedendaags minder dan voorheen op de krijgsbekwaamheid harer staande legermagt, dan wel op die harer geheele strijdbare bevolking. Het was ook wel de krijgshaftigheid, die de instellingen van *Frederik Wilhelm* aan die der Pruisische staten had medegedeeld, welke het zijnen opvolger mogelijk maakte, om zeven jaren lang, bijna alle hoofdmagten van Europa onbezweken het hoofd te bieden; die later Frankrijk in eenen worstelstrijd schoorde, waarin het anders verpletterd had moeten worden, en ook aan Duitschland (1813) deszelfs zelfstandigheid terug schonk. Op dit grondbeginsel is de hedendaagsche legervorming gebouwd en onbetwist zijn de voordeelen, daarbij door eene algemeene bedrevenheid in het schieten opgeleverd, zoowel als dat de middelen overbekend zijn, die dit tot eene volksoefening kunnen maken."

(1) Te 's Hage en te Amsterdam bij de gebroeders van Cleef. 1830.